

Unionens civilskyddsmekanism och rescEU-reserven

Ett värdefullt bidrag till Europas civilskydd, men brister i planeringen har påverkat genomförandet och hållbarheten

Innehållsförteckning

Punkt

01–13 | Huvudbudskap **01**

01–07 | Varför detta område är viktigt

08–13 | Vad vi konstaterade och rekommenderar

14–74 | Våra iakttagelser mer i detalj **02**

14–37 | Inbjudningarna att lämna förslag motsvarade för det mesta behoven, men den begränsade tiden för att använda medel från NextGenerationEU försvårade planeringen

18–22 | Inbjudningarna att lämna förslag utarbetades på grundval av bristanalyser, men i några fall hade kommissionen ingen tillgång till information om medlemsstaternas behov

23–28 | Kravet att utnyttja medel från NextGenerationEU inom en begränsad tidsram gjorde det svårt att planera vissa inbjudningar att lämna förslag

29–34 | Kommissionen och medlemsstaterna undersökte inte alltid synergier vid uppbyggnaden av en gemensam strategisk EU-reserv

35–37 | I samband med planeringen tog kommissionen ingen hänsyn till hur hållbarheten skulle säkerställas efter det att de projekt som finansieras av NextGenerationEU hade avslutats

38–58 | RescEU-resurser förvärvades och underhölls för det mesta på lämpligt sätt, men förseningar påverkade deras tillgänglighet

41–48 | Tillgångar för rescEU-projekt upphandlades i allmänhet i enlighet med kraven i inbjudningarna och bidragsöverenskommelserna

49–52 | Merparten av projekten drabbades av förseningar, vilket påverkade tillgången till vissa resurser

53–58 | Underhållet av beredskapslager föreskrevs endast fram till slutet av den period då NextGenerationEU-medel finns tillgängliga

59–74 | Insättandet av rescEU-resurser har varit ändamålsenligt, men återbetalningsförfarandena är tungrodda

63–69 | Insättandet av rescEU-resurser har varit ändamålsenligt och har snabbt kunnat anpassas till nya nödsituationer

70–71 | Den administrativa bördan ledde ibland till att ansökningar om ersättning försenades

72–74 | De skäl som angavs när rescEU-insatser inte tillhandahölls var motiverade

Bilagor

Bilaga I – Om revisionen

Bilaga II – Våra urval

Förkortningar

Kommissionens svar

Tidslinje

Vi som arbetat med revisionen

01

Huvudbudskap

Varför detta område är viktigt

- 01** [Unionens civilskyddsmekanism](#) är ett system som gör att EU:s medlemsstater och tio deltagande stater utanför EU kan samordna sina insatser och sitt civilskydd vid katastrofer, med stöd av kommissionen. Medlemsstaterna har huvudansvaret på detta område, och civilskyddsmekanismens roll bygger på tre pelare: förebyggande, beredskap och insatser. Inom civilskyddsmekanismen är rescEU EU:s strategiska reserv av katastrofinsatskapacitet. Reserven omfattar flygplan och helikoptrar för brandbekämpning och medicinsk evakuering samt flera viktiga lager, bland annat av fältsjukhus, energiförnödenheter och förnödenheter för inkvartering, medicinska förnödenheter och utrustning för att hantera kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära nödsituationer. RescEU-reserven har utformats som ett extra skyddslager för att EU ska kunna ingripa som en sista utväg vid katastrofer när befintlig kapacitet på nationell nivå och den kapacitet som medlemsstaterna på förhand har ställt till förfogande inte kan säkerställa en effektiv insats.
- 02** På senare år har Europa ställts inför stora utmaningar på grund av en allt komplexare risk- och hotbild. Utmaningarna handlar om frågor som gäller säkerheten, till exempel i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina, folkhälsan, till exempel covid 19-pandemin, samt klimatförändringar och naturkatastrofer. Mot den bakgrunden har aktiveringarna av civilskyddsmekanismen ökat märkbart. Mellan 2020 och 2024 aktiverades civilskyddsmekanismen 657 gånger, fyra gånger fler än under de föregående fem åren. [EU:s strategi för en beredskapsunion](#) från 2025 och [EU-strategin för beredskapslager](#) är exempel från senare tid som speglar den ökande betydelsen av civilskydd och katastrofberedskap på EU-nivå.

- 03** Civilskyddsmekanismens budget inom ramen för den fleråriga budgetramen för 2021–2027 uppgår till 3,7 miljarder euro. Den omfattar ett anslag på 1,6 miljarder euro från den fleråriga budgetramen och ett ytterligare tillfälligt anslag på 2 miljarder euro från NextGenerationEU, som tillhandahölls för att EU och medlemsstaterna skulle kunna tillgodose sina behov av återhämtning efter covid-19-pandemin. Dessa medel kompletteras med bidrag till civilskyddsmekanismen från de deltagande staterna utanför EU. Deras bidrag uppgår till 114 miljoner euro för perioden 2021–2027. Tre fjärdedelar (2,9 miljarder euro) av civilskyddsmekanismens finansiering för 2021–2027 har anslagits till rescEU.
- 04** Kommissionen har lagt fram ett [förslag till förordning](#) om unionens civilskyddsmekanism och unionens stöd för beredskap och insatser vid hälsokriser, som ska ersätta den nuvarande [förordningen från 2021](#). Den föreslagna budgeten för civilskyddsmekanismen uppgår till 10,7 miljarder euro inom ramen för nästa fleråriga budgetram 2028–2034 och är därmed mycket högre än den nuvarande budgeten. Revisionsrätten har offentliggjort ett [yttrande](#) över förslaget.
- 05** Vid revisionen granskade vi kommissionens planering och genomförande av projekt som hade som mål att utveckla och lagra rescEU-resurser och sätta in dem vid behov. Vi undersökte om
- kommissionen hade bedömt behoven och bristerna på EU-nivå och om den hade utarbetat inbjudningar att lämna förslag i enlighet med fastställda behov,
 - rescEU-finansierade projekt hade genomförts på ett ändamålsenligt sätt, inbegripet underhåll av den utrustning som ställts till förfogande,
 - rescEU-reserven hade använts för att svara på förfrågningar om katastrofbistånd på ett ändamålsenligt sätt och om den hade använts som en sista utväg, så som var avsikten från början. Vi undersökte också om besluten att inte genomföra insatser vid förfrågningar om aktivering var motiverade.
- 06** Revisionen omfattade rescEU-inbjudningar att lämna förslag, samt projekt och insatser som finansierades mellan 2022 och 2024, som förvaltades av generaldirektoratet för europeiskt civilskydd och humanitära biståndsåtgärder (Echo). Vi granskade även myndigheten för beredskap och insatser vid hälsokriser när det gällde två inbjudningar att lämna förslag och tre projekt som vi valde ut på området medicinska och kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära motåtgärder.

- 07** Vi utförde revisionen med tanke på betydelsen av civilskydd – och på senare tid allmän beredskap – mot bakgrund av de ökande riskerna (punkt **02**). Med den här rapporten får beslutsfattare och allmänheten en oberoende bedömning av hur civilskyddsmekanismens rescEU-reserv bidrar till EU:s civilskydd. Vi identifierar brister och lämnar rekommendationer till förbättringar som kan bidra till den pågående lagstiftningsprocessen avseende en ny civilskyddsmekanism för perioden 2028–2034. Mer bakgrundsinformation och närmare uppgifter om revisionens omfattning och inriktning samt revisionsmetod finns i [bilaga I](#).

Vad vi konstaterade och rekommenderar

- 08** Vår samlade slutsats är att civilskyddsmekanismens rescEU-reserv har bidragit på ett värdefullt sätt till det europeiska civilskyddet genom att olika former av rescEU-resurser har köpts in och leasats samt satts in när det har varit nödvändigt på grund av en kris. Brister i planeringen av inbjudningarna att lämna förslag har dock påverkat projektens genomförande och hållbarhet. I vissa fall var förfarandena för att begära ersättning för insatta resurser tungrodda.
- 09** Vi konstaterade att kommissionen för det mesta planerade för rescEU-resurser i överensstämmelse med identifierade behov och att inbjudningarna i urvalet utarbetades på grundval av bristanalyser på EU-nivå som hade gjorts innan rescEU genomfördes. I vissa fall hade dock kommissionen ingen tillgång till information om medlemsstaternas behov av resurser eftersom denna information ibland lydde under nationell säkerhet och därmed var konfidentiell. Den finansiering som tilldelades inbjudningar att lämna förslag var inte alltid direkt kopplad till en behovsbedömning. Vidare innebar den snäva tidsramen för att använda medel från NextGenerationEU att det blev svårare att planera vissa av inbjudningarna (se punkterna [14–28](#)).

Rekommendation 1

Förbättra fördelningen av medel på grundval av behov

När kommissionen planerar nya rescEU-resurser bör den enbart fördela medel till resurser som den har tillräckligt med information om från medlemsstaterna för att kunna fastställa att de åtgärdar brister på EU-nivå.

Måldatum för genomförande: före utgången av 2028.

- 10** Kommissionen och medlemsstaterna undersökte inte alltid synergier vid uppbyggnaden av en gemensam strategisk EU-reserv. Till exempel hade inbjudningarna att lämna förslag karaktären av konkurrensutsatta förfaranden, som i sig uppmuntrade de sökande att konkurrera med varandra om finansiering. Inbjudningshandlingarna innehöll inga särskilda bestämmelser som angav att medlemsstaterna hade möjlighet att göra gemensamma inköp. Vi konstaterade att det visserligen har gjorts ansträngningar för att rescEU-resurser ska köpas in gemensamt, men de har endast gett resultat i ett enda fall, i form av ett ramavtal. Se punkterna [29–34](#).

Rekommendation 2

Främja synergier i processen för finansiering av åtgärder för uppbyggnad av rescEU-reserven

För att få bättre priser, snabbare leveransfrister och bättre interoperabilitet för viss utrustning bör kommissionen

- a) utforma inbjudningar att lämna förslag som uppmuntrar samarbete mellan medlemsstaterna, till exempel genom gemensamma ansökningar när så är relevant,
- b) utveckla rescEU-resurserna genom gemensam upphandling mellan kommissionen och medlemsstaterna, när så är möjligt.

Måldatum för genomförande: före utgången av 2028.

- 11** Vi drar slutsatsen att rescEU:s resurser för det mesta upphandlades och underhölls på lämpligt sätt under projektens löptid, i linje med kraven i inbjudningarna. Men förseningar i upphandlingen av vissa resurser ledde till att de inte blev tillgängliga i tid. När det gäller NextGenerationEU-finansierade bidrag hade kommissionen i inbjudningarna att lämna förslag inte beaktat hållbarheten efter projektens slutdatum. I samtliga projekt hade underhållet av beredskapslager endast beaktats så länge medel från NextGenerationEU fanns tillgängliga, vilket innebar att det efterföljande underhållet inte beaktades i upphandlingsskedet. Först 2025 inledde kommissionen ett samarbete med medlemsstaterna för att bedöma underhållsbehoven efter projektens slutdatum och för att säkra genomförandet av NextGenerationEU-projekt efter september 2026 och fram till december 2028.

- 12** Vi konstaterade också att kommissionen i två inbjudningar att lämna förslag hade tagit med frågan om försörjningstrygghet för vissa resurser som en vägledande princip och att de kunde köpas in från både europeiska leverantörer och leverantörer utanför EU. Slutligen noterade vi att kommissionen hade börjat undersöka hur den skulle kunna förbättra rutinerna för lagerhållning, när det gäller både kostnadshantering och beredskap för insättande av resurser, men dessa förbättringar har ännu inte omsatts i praktiken. Se punkterna [35–58](#).

Rekommendation 3

Förbättra rescEU-projektens hållbarhet

Kommissionen bör i samarbete med medlemsstaterna

- a) planera för underhållet av rescEU:s beredskapslager under hela deras operativa livslängd,
- b) bedöma hur man kan säkra försörjningstryggheten genom att främja upphandling från europeiska producenter,
- c) öka effektiviteten i att hantera nuvarande och framtida rutiner för lagerhållning.

Måldatum för genomförande: före utgången av 2028.

- 13** Vi konstaterade att rescEU hade svarat på förfrågningar om bistånd på ett ändamålsenligt sätt och visat sig ha kapacitet att snabbt anpassa sig till nya nödsituationer som gick utöver det traditionella civilskyddet. Men vi konstaterade också att kravet att begära ersättning för enskilda insatsbidrag separat var betungande för de nationella myndigheterna. Slutligen ansåg vi att de skäl som angavs för besluten att inte genomföra rescEU-insatser var motiverade. Se punkterna [59–74](#).

Rekommendation 4

Effektivisera ersättningen av kostnader för insatser

För att lätta på den administrativa bördan kopplad till ersättning av kostnaderna för insatser bör kommissionen förenkla de administrativa förfarandena, till exempel genom att använda bidrag som omfattar flera insatser.

Måldatum för genomförande: före utgången av 2027.

Våra iakttagelser mer i detalj

Inbjudningarna att lämna förslag motsvarade för det mesta behoven, men den begränsade tiden för att använda medel från NextGenerationEU försvårade planeringen

- 14** År 2029 införlivades rescEU-reserven i unionens civilskyddsmekanism i EU:s lagstiftning¹. Reserven, som till en början utformades till följd av de naturbränder som drabbade stora områden i Europa 2017, inrättades som en strategisk reserv av europeisk katastrofinsatskapacitet och beredskapslager, som finansieras helt av EU genom bidrag. I linje med sitt ursprungliga syfte var rescEU till en början inriktad på att inrätta en reserv av flygplan och helikoptrar för brandbekämpning. Men dess ansvarsområde utvidgades därefter till att även omfatta andra typer av nödsituationer, inte minst som svar på de kriser som orsakades av covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Det ledde till att rescEU-reserven gradvis utvecklades till att även omfatta andra resurser. Det handlar om fältsjukhus, transporttillgångar, energiförnödenheter och förnödenheter för inkvartering, medicinska förnödenheter och utrustning för att hantera kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära (CBRN) nödsituationer (*[bilaga I](#)*).

¹ [Beslut \(EU\) 2019/420](#) om ändring av beslut (EU) nr 1313/2013.

- 15** För perioden 2021–2017 avsattes omkring 844 miljoner euro från civilskyddsmekanismens budget i den fleråriga budgetramen till rescEU-resurser. Den tillgängliga finansieringen för rescEU-reserven ökade markant under 2022 och 2023 med ett anslag på 2 039 miljoner i medel från NextGenerationEU. RescEU-resurser har till största delen upphandlats genom inbjudningar att lämna förslag som utlysts av kommissionens generaldirektorat för europeiskt civilskydd och humanitära biståndsåtgärder (Echo) och som riktat sig till både EU:s medlemsstater och stater utanför EU² som deltar i civilskyddsmekanismen.
- 16** Som ett led i revisionsarbetet valde vi ut sex inbjudningar att lämna förslag av de 15 som utlystes mellan 2022 och 2024, vilket motsvarar nära 1,8 miljarder euro av totalt 2,2 miljarder euro för den perioden (*[bilaga II](#)* och *[tabellen](#)*). Inbjudningarna omfattade förvärv, utveckling och underhåll av rescEU-resurser på området luftburen skogsbrandsbekämpning, medicinsk kapacitet och CBRN-kapacitet, lufttransport och logistik i nödsituationer och mobilt nödboende för befolkningar som drabbats av en katastrof.
- 17** Vi bedömde om inrättandet av rescEU hade underbyggts av en behovsbedömning. Vi undersökte också om de sex inbjudningarna att lämna förslag i vårt urval hade utarbetats väl, det vill säga om de underbyggdes av en heltäckande bristanalys som hade gjorts i tid, med hänsyn till den typ av resurser som behövdes, kvantitets- och kvalitetskrav, geografisk fördelning och uppskattade kostnader. Slutligen undersökte vi om de godkända ansökningarna uppfyllde de olika kraven som fastställts av kommissionen.

Inbjudningarna att lämna förslag utarbetades på grundval av bristanalyser, men i några fall hade kommissionen ingen tillgång till information om medlemsstaternas behov

- 18** Som underlag för inrättandet av rescEU genomförde kommissionen en *[utvärdering av civilskyddsmekanismens insatskapacitet, med avseende på definitioner, brister och kostnader](#)*. Slutrapporten, som offentliggjordes 2019, gav en samlad bild av bristerna och innehöll följande information:
- a) Översyn och omdefiniering av den befintliga insatskapaciteten.
 - b) Kostnadsanalys.
 - c) Riskbaserad analys av kapacitetsbrister.
 - d) Reviderade kapacitetsmål.

² Albanien, Bosnien och Hercegovina, Island, Moldavien, Montenegro, Nordmakedonien, Norge, Serbien, Turkiet och Ukraina.

- 19** Vi konstaterade att utvärderingen i hög grad påverkade den rättsliga ramen³ genom att den införlivade CBRN-kapacitet, tillfälligt nödboende och transport- och logistikkapacitet i rescEU:s ansvarsområde och fastställde tillhörande kvalitetskrav.
- 20** Särskilda behov på varje tematiskt område (t.ex. CBRN-kapacitet och tillfälligt nödboende) diskuterades med expertgrupper som kommissionen satt ihop, med företrädare från alla EU-medlemsstater och deltagande stater utanför EU. Alla inbjudningar att lämna förslag i vårt urval tillgodosåg de behov som hade identifierats i analysen av kapacitetsbristen i utvärderingen från 2019 och i expertgruppens diskussioner eller i båda. De två inbjudningarna att lämna förslag avseende resurser för luftburen skogsbrandsbekämpning var exempel där man hade gjort en utförlig analys på förhand av behoven av denna typ av kapacitet (*ruta 1*).

Ruta 1

En bristanalys låg till grund för inbjudningarna att lämna förslag om resurser för luftburen skogsbrandsbekämpning

Kommissionen grundade 2022 års inbjudan att lämna förslag avseende resurser för luftburen skogsbrandsbekämpning på det arbete som rescEU:s arbetsgrupp för luftburen skogsbrandsbekämpning hade utfört mellan 2019 och 2020. Arbetsgruppen bestod av företrädare för kommissionen och nationella experter på förvaltning av nationella flottor med resurser för luftburen skogsbrandsbekämpning från EU:s medlemsstater och deltagande stater utanför EU.

Vid arbetsgruppsmötena enades kommissionen och de nationella experterna om en geografisk fördelning av rescEU-resurser i syfte att anpassa dessa resurser till regionala behov.

När det gäller Sydeuropa enades kommissionen och de nationella experterna om att det fanns ett behov av att upphandla sex moduler med resurser för luftburen skogsbrandsbekämpning (bestående av två medelstora amfibieplan vardera), och de rekommenderade att fem av dessa skulle placeras i Grekland, Spanien, Frankrike, Kroatien och Italien. Den sjätte skulle kunna placeras antingen i Portugal eller på Cypern.

Vid efterföljande möten enades kommissionen och de nationella experterna om de tekniska specifikationerna för flygplanen och uppskattade den förväntade kostnaden för varje resurs.

³ Utvärderingen ledde till ändringar av genomförandebeslutet (EU) 2019/570 om rescEU-resurser genom genomförandebesluten (EU) 2021/88, 2022/288 och 2022/461.

- 21** I det särskilda fallet med CBRN framhölls det i 2019 års bristanalys att det vore bättre om CBRN-insatskapacitet utvecklades på EU-nivå med tanke på hur kostsam den är. Men hela omfattningen av bristerna i kapaciteten angavs inte, eftersom en del av den informationen hade klassats som konfidentiell på grund av dess betydelse för den nationella säkerheten. Kommissionen hade därför ingen tydlig överblick över de befintliga resurserna i medlemsstaterna. Kommissionen blev tvungen att grunda sin analys på risker som identifierats genom diskussioner i expertgruppen och på en analys av hälsohot som tagits fram av kommissionens myndighet för beredskap och insatser (Hera). Dessa källor utgjorde den huvudsakliga grunden för utformningen av 2022 års respektive 2023 års inbjudningar att lämna förslag om CBRN-kapacitet och medicinsk CBRN-utrustning.
- 22** Bristanalysen från 2019 begränsades ytterligare av att den grundade sig på nationella riskbedömningar, som inte innehöll enhetlig information. Enligt slutrapporten (punkt **18**) hade man inte fullständig tillgång till de detaljerade antaganden om scenarier som låg till grund för bedömningarna eller till de förebyggande och begränsande åtgärder som planerades.

Kravet att utnyttja medel från NextGenerationEU inom en begränsad tidsram gjorde det svårt att planera vissa inbjudningar att lämna förslag

- 23** Under perioden 2022–2024 finansierades rescEU-resurser antingen inom ramen för den fleråriga budgetramen eller med medel från NextGenerationEU. Åtaganden för medel från den fleråriga budgetramen kan ingås fram till utgången av 2027⁴. När det däremot gäller NextGenerationEU (*rutan i bilaga I*) måste åtaganden ha ingåtts senast i slutet av 2023, medel måste ha betalats ut senast i slutet av 2026⁵ och projekt måste ha genomförts senast i september 2026 enligt bidragsöverenskommelserna.
- 24** I vårt urval fick de två inbjudningarna avseende inköp och tillfällig leasing av resurser för luftburen skogsbrandsbekämpning finansiering från civilskyddsmekanismens budget i den fleråriga budgetramen. Däremot finansierades inbjudningarna att lämna förslag avseende CBRN-kapacitet, nödboende samt transport och logistik av NextGenerationEU. Inbjudningarna om CBRN-kapacitet finansierades från Heras bidrag till civilskyddsmekanismen via ett avtal om delad delegering, som tillhandahöll 580,5 miljoner euro 2022 och 685,5 miljoner euro 2023 i åtagandebemyndiganden till Echo för utveckling av lager av medicinska förnödenheter avsedda att hantera CBRN-nödsituationer.

⁴ Budgetförordningen, artikel 114.2.

⁵ Rådets förordning (EU) 2020/2094, artikel 3.4 och 3.9.

- 25** Även om alla inbjudningar att lämna förslag i urvalet hanterade de risker eller brister som hade identifierats i bristanalysen från 2019 eller under expertgruppens diskussioner konstaterade vi att det i två fall inte fanns tillräckligt med tid för att utforma dem ordentligt. I 2022 års inbjudan att lämna förslag om CBRN-kapacitet betonade man till exempel i ett internt kommissionsdokument att det var bråttom att ingå åtaganden för medel från NextGenerationEU. Man pekade på att förordningen om NextGenerationEU innehöll ett krav på att rättsliga åtaganden för minst 60 % av NextGenerationEU-medlen, motsvarande nära 1,2 miljarder euro, måste ingås före utgången av 2022, vilket skulle kräva ett snabbt avtal och snabba framsteg. Detta bekräftar vår slutsats att syftet med 2022 års inbjudan var att utnyttja NextGenerationEU-medel som plötsligt hade blivit tillgängliga. I själva verket hade de som svarade på 2022 års inbjudan avseende CBRN-kapacitet lämnat in projektförslag till ett mycket lägre budgeterat värde än finansieringsramen i inbjudan. Som svar på det och mot bakgrund av Rysslands krig mot Ukraina föreslog kommissionen, efter samråd med medlemsstaterna och de deltagande staterna utanför EU, att de sökande skulle öka sina projektbudgetar betydligt. En sökande ökade därför sin projektbudget med 86 miljoner euro och en annan med 63 miljoner euro – 55 % respektive 113 % – för att kunna köpa in mer utrustning med hänsyn till de förändrade riskerna kopplade till Rysslands krig mot Ukraina.
- 26** År 2022 utlyste kommissionen en inbjudan att lämna förslag på området transport och logistik. Endast två medlemsstater lämnade in ansökningar, varav en senare drogs tillbaka. För den andra krävdes flera turer med frågor och svar för att de behov som togs upp i ansökan skulle klargöras. Vidare ledde de ändringar som gjordes av det ursprungliga förslaget till en femfaldig ökning av den ursprungliga budgeten, från 27 miljoner euro till nära 136 miljoner euro, eftersom den första versionen av förslaget innehöll ett plan mindre – två i stället för det slutliga förslaget på tre flygplan – och inte hade tagit med kostnaden för flygtimmar.
- 27** Det enda förslag som valdes ut uppfyllde inte alla krav i inbjudan fullt ut ([ruta 2](#)). Även om den aktuella medlemsstaten hade tillräckligt med erfarenhet av projekt i jämförbar storlek hade den ingen tidigare erfarenhet av projekt som gick ut på att tillhandahålla snabba lufttransportinsatser i nödsituationer, vilket var en ny typ av kapacitet. Den sökande såg det dock som en möjlighet att komplettera sin lagerhållningsverksamhet med transport och logistik. Vid utvärderingen av förslaget identifierade kommissionen en risk för att den sökande skulle få svårt att hantera projektet på grund av personalbrist, men den ifrågasatte inte projektets tidslinje, som i slutändan visade sig vara alltför ambitiös eftersom projektet drabbades av stora förseningar ([ruta 5](#)).

Ruta 2

Krav i inbjudan att lämna förslag avseende transport och logistik

I inbjudan att lämna förslag avseende transport och logistik ställdes krav på att de sökande skulle ställa två flygplan med flera funktioner till förfogande, samt ett plan för medicinsk evakuering i de fall där flygplanen med flera funktioner inte uppfyllde kriterierna för medicinsk evakuering (t.ex. kapacitet att transportera minst fyra intensivvårdsenheter eller 24 bärar), i enlighet med [genomförandebeslut 2019/570](#).

I inbjudan fanns även andra villkor som de sökande måste uppfylla. De ska kunna

- bedriva verksamhet dygnet runt,
- vid behov verka under svåra omständigheter, till exempel i närheten av en krigszon,
- tillhandahålla logistiska stödfunktioner, till exempel lastning och lossning av material,
- transportera och hantera specialgoods i enlighet med internationella standarder.

Den sökande som valdes ut uppfyllde inte dessa ytterligare krav fullt ut. Även om flygplanen kunde bedriva verksamhet dygnet runt hade de begränsningar när det gällde att verka under svåra omständigheter (på grund av den typ av motor som flygplanen i förslaget hade), att lasta och lossa material (eftersom de skulle behöva logistiskt stöd på marken) och att transportera vissa moduler, till exempel fordon för bekämpning av skogsbränder.

- 28** Vi granskade en inbjudan att lämna förslag avseende tillhandahållande av nödboende, som vi bedömde var väl utarbetat trots den snäva tidsramen för att utnyttja medel från NextGenerationEU. Vi konstaterade att man inte specifikt krävde i inbjudningshandlingarna att medlemsstaterna skulle föreslå en särskild typ av nödboende för att undvika oavsiktlig diskriminering av de sökande. Kommissionen hade fastställt en minimiuppsättning av funktioner som medlemsstaterna skulle komplettera med specifika lösningar, vilket gjorde att de kunde dra nytta av sina egna erfarenheter och använda innovationer från industrin. Vi konstaterade att denna strategi gav positiva resultat. Kommissionen kunde på så vis välja ut olika projekt för finansiering, bland annat projekt där två typer av nödboenden föreslogs: nödboenden som är avsedda att användas på kort eller medellång sikt och är lätta att transportera och installera och mer komplexa nödboenden som ger en bättre lösning på medellång sikt.

Kommissionen och medlemsstaterna undersökte inte alltid synergier vid uppbyggnaden av en gemensam strategisk EU-reserv

- 29** Alla rescEU-resurser finns i de medlemsstater och deltagande stater utanför EU som är villiga att svara på kommissionens inbjudningar att lämna förslag. Kommissionen och medlemsstaterna ska säkerställa⁶ en adekvat geografisk fördelning av rescEU-kapacitet. Vid vår bedömning av inbjudningarna i urvalet noterade vi att den geografiska fördelningen av rescEU-resurser, inom EU och i de deltagande staterna utanför EU, hängde på om medlemsstaterna och de deltagande staterna var villiga att delta i de berörda projekten.
- 30** I slutrapporten från 2019 om [utvärderingen av civilskyddsmekanismens insatskapacitet, med avseende på definitioner, brister och kostnader](#) tar man upp möjligheten att överväga gemensam upphandling och lagring av vissa resurser under anskaffningsfasen. Men inte i någon av inbjudningarna i urvalet tog man upp denna möjlighet. Inbjudningshandlingarna innehöll inga särskilda bestämmelser som angav att medlemsstaterna hade möjlighet att göra gemensamma inköp (t.ex. hade man kunnat belöna ansökningar från konsortier).
- 31** En stödmottagare till ett av projekten i urvalet medgav att kommissionen vid mötena i expertgruppen hade informerat om möjligheten att göra gemensamma inköp. Men själva systemet för inbjudningarna att lämna förslag uppmuntrade de sökande att konkurrera med varandra om finansiering. En annan projektstödmottagare hade försökt kontakta andra medlemsstater när den utarbetade sitt projektförslag men inte fått något svar.
- 32** När det gällde ett projekt som härrörde från en inbjudan att lämna förslag i vårt urval hade Hera förenklat upphandlingen av en artikel genom ett ramavtal för 14 EU-medlemsstater och deltagande stater utanför EU. Den lösningen välkomnades av projektstödmottagaren, som också hade varit tvungen att upphandla stora kvantiteter av annan utrustning på kort tid och utan att kunna dra nytta av ett ramavtal.
- 33** I ett annat fall hade kommissionen försökt förenkla ett gemensamt upphandlingsförfarande mellan sex medlemsstater som hade tilldelats finansiering för att upphandla resurser för luftburen skogsbrandsbekämpning. Men enligt kommissionens tolkning 2021 var det juridiskt omöjligt för den att direkt upphandla utrustning för medlemsstaternas räkning om den inte själv skulle äga åtminstone en del av det som köptes in. Efter omarbetningen av [budgetförordningen](#)⁷ i november 2024 fick kommissionen möjlighet att direkt upphandla utrustning för medlemsstaternas räkning i sådana fall.

⁶ Beslut nr 1313/2013/EG, artikel 12.1.

⁷ Artikel 168.

- 34** Vi anser att kommissionen var bäst lämpad att säkerställa komplementaritet med annan europeisk kapacitet vid bedömningen av de sökandes projektförslag. Komplementaritet med befintliga EU-lager var ett delkriterium vid utvärderingen av om de projekt som föreslogs som svar på inbjudningarna avseende CBRN-kapacitet var relevanta. För 2022 års inbjudan att lämna förslag utvärderade kommissionen detta delkriterium endast ur ett interoperabilitetsperspektiv, som bara är en aspekt av komplementaritet. Detta förbättrades till 2023 års inbjudan att lämna förslag på samma område, där komplementaritet ingick som ett delkriterium och bedömdes av kommissionen i dess utvärderingsrapport.

I samband med planeringen tog kommissionen ingen hänsyn till hur hållbarheten skulle säkerställas efter det att de projekt som finansieras av NextGenerationEU hade avslutats

- 35** Fyra av de sex inbjudningarna att lämna förslag hade utarbetats inom den tidsram som är standard för genomförande av medel från NextGenerationEU, vilket begränsade planeringen på medellång sikt för de tillgångar som upphandlades med hjälp av de olika bidragen. De sökande var skyldiga att klargöra vad som skulle hända med de förvärvade tillgångarna, bland annat i fråga om underhållet, fram till dess att projektet avslutas i september 2026. En sökande uttryckte oro över resursernas hållbarhet redan i samband med att projektförslagen lämnades in 2022, men frågan togs inte upp i det skedet. De två inbjudningarna avseende resurser för luftburen skogsbrandsbekämpning berördes inte av denna begränsning eftersom de hade fått finansiering från civilskyddsmekanismens budget i den fleråriga budgetramen.
- 36** För de två inbjudningarna på området CBRN-kapacitet hade de projektsökande planerat för underhållstjänster för beredskapslagret fram till dess att projektet hade avslutats. Endast ett av de projektförslag som finansierades genom NextGenerationEU innehöll bestämmelser om vad som skulle göras med tillgångarna efter det att projektet hade avslutats. I det fallet planerade projektstödmottagaren också för möjligheten att upphandla underhållstjänster efter projektets slutdatum genom att ta med en klausul i upphandlingskontraktet om att kontraktet kunde förlängas med ett år efter projektets slutdatum ([ruta 3](#)).

Ruta 3

Planering för hållbarhet efter projektets slutdatum

Enligt bidragsöverenskommelsen mellan kommissionen och den berörda medlemsstaten var en projektstödmottagare skyldig att planera för de förvärvade tillgångarnas framtid efter det att projektet hade avslutats, särskilt för utrustning med en betydligt längre livslängd än projektets löptid på tre år och nio månader samt för återvinning av viss utrustning i lagret.

I kontraktet avseende ett upphandlingsförfarande för CBRN-kapacitet i urvalet gjorde stödmottagaren i medlemsstaten upp med leverantören om att underhållet skulle fortsätta efter projektets slutdatum eftersom viss utrustning i lagret hade längre livslängd än själva projektet. Men i december 2025 hade man fortfarande inte ingått något kontrakt om underhåll efter september 2026 eftersom kommissionen inte hade meddelat om bidragsperioden kunde förlängas till efter september 2026. Möjligheten fanns ändå med i upphandlingskontraktet, vilket innebar att projektstödmottagaren kunde ingå kontrakt om underhåll efter september 2026, om projektets löptid skulle förlängas.

- 37** I slutet av 2025 hade kommissionen inte lämnat någon information till de nationella myndigheterna om planeringen av hållbarheten mellan slutet av 2026 och början av nästa fleråriga budgetram 2028. I december 2025 informerade kommissionen medlemsstaterna om att man hade beviljat ett undantag för att förlänga projektets genomförandeperiod till senast den 31 december 2028. Men i mars 2026 hade frågan om behovet av finansiering för underhållet av rescEU-beredskapslager fram till nästa fleråriga budgetram fortfarande inte fått någon lösning.

RescEU-resurser förvärvades och underhölls för det mesta på lämpligt sätt, men förseningar påverkade deras tillgänglighet

- 38** Vi valde ut sju projekt från totalt 75 projekt som finansierades genom en av de sex inbjudningarna i urvalet som utlystes mellan 2022 och 2024 (punkt [16](#)). Dessa projekt stod för 36 % av den totala finansiering som tillhandahölls (dvs. 800 miljoner euro av 2,2 miljarder euro). Vi lade till ett projekt med direkt tilldelning i urvalet.
- 39** Projekten i urvalet gällde förvärv eller leasing av brandbekämpningskapacitet (projekten 1 och 7), lagerhållning och underhåll av CBRN-utrustning och medicinsk utrustning (projekten 2, 3 och 6), lufttransport av människor och utrustning (projekt 4), inköp av mobila nödbostäder för befolkningar som drabbats av en katastrof (projekt 5) och inköp av nödförsörjning på energiområdet. I [ruta 4](#) finns några exempel på de olika typerna av rescEU-projekt i urvalet. Den fullständiga förteckningen av projekt finns i [bilaga II](#).

Ruta 4

Exempel på rescEU-projekt i urvalet

Kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära beredskapslager (projekten 2, 3 och 6)

RescEU användes för att finansiera projekt i syfte att öka EU:s kapacitet att reagera på kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära incidenter.

Inom dessa projekt byggdes beredskapslager upp utifrån olika referensscenarier för nödsituationer. Vid planeringen beaktades karaktären och omfattningen av möjliga incidenter och de svarsinsatser som planerades i sådana fall.

Beredskapslager innehåller medicinska förnödenheter, skydds- och dekontamineringsutrustning och annan utrustning som räddningspersonal eller befolkningen i stort kan behöva.

Källa: Rescue Borealis exercise, 2025, inrikesministeriet, Finland.

RescEU:s kapacitet för nödboenden: Containerstäder (projekt 5)

RescEU användes också för att finansiera ett projekt i syfte att tillhandahålla nödboenden som snabbt kan installeras på plats, till exempel vid en större jordbävning. Nödboendena bildar containerstäder med utrymme för bostäder, hygien- och sanitetsfaciliteter, grundläggande hälso- och sjukvård, vattentankar och energigeneratorer, var och en för 256 personer. Kapaciteten är flexibel: containermoduler är en riktad insats som tillgodoser de drabbade ländernas behov i varje enskilt fall.

Källa: Revisionsrätten.

RescEU:s övergång – Modul med resurser för luftburen skogsbrandsbekämpning finns tillgänglig för insatser under brandsäsongen (projekt 7)

Varje år anordnar kommissionen inbjudningar att lämna förslag för att finansiera leasing av flygplan som ska ställas till rescEU:s förfogande under skogsbrandssäsongen (15 juni till 31 oktober). Projektet i vårt urval bestod av en sådan modul (som i sin tur bestod av två medelstora amfibieplan med besättning) som Italien ställt till rescEU:s förfogande. Dessa plan kan användas i andra länder som inte har tillräckliga resurser för att hantera storskaliga skogsbränder.

Källa: Revisionsrätten.

- 40** Vi bedömde om medlemsstaterna förvärvade eller leasade rescEU-resurser på ett ändamålsenligt sätt och om dessa resurser fanns tillgängliga i olika länder. Vi undersökte också hur resurserna underhölls och hanterades när de blev tillgängliga.

Tillgångar för rescEU-projekt upphandlades i allmänhet i enlighet med kraven i inbjudningarna och bidragsöverenskommelserna

- 41** Sammantaget hade de åtta projekten i vårt urval antingen upphandlat eller var på väg att upphandla alla de resurser som angivits i bidragsöverenskommelsen i enlighet med kraven i inbjudan och i bidragsöverenskommelsen. Vi konstaterade att de utvalda upphandlingskontrakten inom projekten stämde överens med det pris, den kvalitet och de kvantiteter som angavs i bidragsöverenskommelserna och i enlighet med den marknadsundersökning som hade gjorts innan upphandlingsförfarandet inleddes, förutom för ett projekt. Det projektet var också föremål för en [utredning av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning \(Olaf\)](#).

- 42** I februari 2025 rekommenderade Olaf att mer än 91 miljoner euro av de 114 miljoner euro som hade avsatts för inköp av elgeneratorer i områden som drabbats av elbrist på grund av Rysslands krig mot Ukraina skulle återkrävas. Enligt Olaf stred upphandlingsprocessen mot principerna om öppenhet, konkurrens, likabehandling och sund ekonomisk förvaltning. Utredningen visade på överprissättning, bristande konkurrens och otillbörliga fördelar för vissa entreprenörer. Kommissionen beställde därför en oberoende revision av den berörda myndighetens system för intern kontroll och användning av bidragsöverenskommelsernas medel när det gällde de återstående bidragen från rescEU. Kommissionen planerar att följa upp det här ärendet under 2026 i syfte att tillämpa finansiella korrigeringar.
- 43** Även om det förekom förseningar (punkterna [50–52](#)) hade merparten av tillgångarna i projekten i vårt urval gjorts tillgängliga i november 2025, vilket bekräftades vid våra besök på plats, och de var redo att sättas in så snart de hade registrerats i det gemensamma kommunikations- och informationssystemet för olyckor (Cecis). Cecis är den webbaserade applikationen för varning och underrättelser som möjliggör informationsutbyte i realtid mellan Centrumet för samordning av katastrofberedskap (ERCC) och de 37 nationella kontaktpunkterna för civilskyddsmekanismen. Varje land har utsett sin kontaktpunkt som kan vara en civilskyddsmyndighet eller ett ministerium som sköter samordningen med ERCC och som verkar dygnet runt. När det gäller det projekt som utreds av Olaf är de tillgångar som finns i lager inte längre tillgängliga för insättande på grund av pågående nationella utredningar.
- 44** Resurserna registrerades i Cecis, antingen allt eftersom utrustningen levererades och placerades i lagerlokaler, eller i vissa fall, när en hel modul för insättande hade inrättats i lagerlokalerna. Kommissionen införde Cecis 2.0 2025. Det uppgraderade systemet innehåller förbättringar som ska minska risken för fel som orsakas av manuell registrering av tillgångar.
- 45** Även om civilskydd är en nationell befogenhet stöder och välkomnar stödmottagarna i hög grad aspekten av solidaritet och kunskapsdelning när det handlar om att förbereda sig inför och reagera på nödsituationer⁸. Enligt bidragsöverenskommelserna ska rescEU-logotypen visas som ett bevis på EU:s solidaritet. Under granskningsbesöken konstaterade vi att den faktiskt syntes på de flesta av de artiklar som vi kontrollerade ([bild 1](#)). Det fanns två undantag. I ett fall var logotypen inte fäst på förpackade artiklar som fanns i ett lager, men man planerade att märka dem under förberedelserna inför att de skulle sättas in, i enlighet med standardförfarandena för lagret. I ett annat fall var flygplanen för luftburen skogsbrandbekämpning inte märkta med rescEU-logotypen.

⁸ Särskilda Eurobarometern, 511b, *Report on EU Civil Protection*, unionens kunskapsnätverk för civilskydd, 2021.

Bild 1 | RescEU:s tillfälliga nödboenden: EU:s logotyp på en filt

Källa: Revisionsrätten.

- 46** Vi noterade att det EU-finansierade civilskyddet avviker från sin traditionella roll att tillhandahålla stöd vid nationella katastrofer och nödsituationer i fredstid och i stället går mot en mer integrerad roll inom nationellt försvar, nationell säkerhet och folkhälsa. Den här trenden återspeglas av det faktum att rescEU:s resurser har ökat sedan 2019, till följd av covid-19-pandemin och kriget i Ukraina. För det urval av projekt som vi granskade ingick behovet av att trygga försörjningen som en vägledande princip i vissa inbjudningar att lämna förslag, men förvärvet av olika typer av rescEU-resurser kunde göras från både europeiska leverantörer och leverantörer utanför Europa. Med tanke på vikten av försörjningstrygghet och strategiskt oberoende har en del medlemsstater uttryckt en önskan om att undersöka om EU skulle kunna använda sin förhandlingsstyrka för att prioritera förvärv av tillgångar som tillverkats i Europa.
- 47** När det till exempel gällde ett projekt för luftburen skogsbrandbekämpning där två medelstora amfibieplan skulle köpas in genomförde medlemsstaten en marknadsundersökning som resulterade i förslag om att upphandla uppgraderade versioner av äldre modeller, eller prototypflygplan som ännu inte hade certifierats. På grund av att det vid den tidpunkten saknades leverantörer enades denna medlemsstat och fem andra om att gemensamt inleda diskussioner med en tillverkare utanför EU som hade upphört att tillverka den typ av medelstora amfibieplan som de tidigare hade köpt in. De bad kommissionen att hjälpa till med förhandlingarna av två skäl: dels för att en beställning måste omfatta minst 20 flygplan för att produktionen skulle återupptas, dels för att säkerställa en konkurrenskraftig prissättning och robusta garantier för upphandlingen av flygplanen.

- 48** Förhandlingarna på EU-nivå pågick i över två år. Därefter undertecknades det särskilda kontraktet mellan medlemsstaten och leverantören 2024. Flygplanen skulle levereras 2029 och 2030, det vill säga efter den nuvarande fleråriga budgetramen. De utdragna förhandlingarna med leverantören ledde till att medlemsstaten i efterhand funderade på om de medel som krävdes för att produktionen av ett flygplan för brandbekämpning skulle återupptas utanför EU i stället kunde ha använts som stöd till en europeisk tillverkares utveckling av ett sådant flygplan.

Merparten av projekten drabbades av förseningar, vilket påverkade tillgången till vissa resurser

- 49** Sju av de åtta projekten i urvalet pågick vid tidpunkten för vår revision. Sex projekt skulle vara genomförda senast i augusti eller september 2026 och ett senast 2030.
- 50** Två projekt hade genomförts enligt tidsplanen. De sex återstående projekten hade drabbats av förseningar i genomförandet av vissa delmål för upphandlingen av rescEU-resurser. Vi konstaterade att genomförandet av projekten ofta påverkades av långdragna upphandlingsförfaranden, till exempel utarbetandet av komplexa tekniska specifikationer och tillgången till produkter på marknaden. I [ruta 5](#) finns ett exempel på ett projekt som blev kraftigt försenat.

Ruta 5

Stora förseningar med att säkra kontrakt avseende rescEU:s resurser för luftburen transport

Ett projekt gällde leasing av två stora flygplan för transport av passagerare och gods samt ett flygplan för medicinsk evakuering och ett medicinskt team.

Eftersom detta var det första transport- och logistikprojekt som finansierades av rescEU, och med tanke på att det var komplext, var det svårt att fastställa de tekniska specifikationerna. Det var också problem med att säkra nationell finansiering av momsdelen av projektet. Dessa faktorer bidrog till en försening på 27 månader: ett delmål för upphandlingen av de två flygplanen med flera funktioner som enligt planen skulle ta fem månader uppnåddes efter 32 månader.

- 51** Projektet för nödboende och de tre projekten kopplade till CBRN-utrustning och medicinsk utrustning lyckades upphandla merparten av artiklarna i tid. Det förekom förseningar, som främst berodde på att artiklarna, till exempel vissa vaccin, var slut i lager. En del andra artiklar, till exempel innovativa högteknologiska skyddsdräkter med oberoende ventilation, kunde inte förvärfas på marknaden inom den tillgängliga budgeten.

- 52** NextGenerationEU-finansierade projekt har en fast tidsram. Till följd av det fastställda slutdatumet blev tiden också kort mellan den tidpunkt då alla rescEU-resurser för varje finansierat projekt förväntades vara fullt tillgängliga och projektets slutdatum. Detta tidsspann blev ännu kortare för försenade projekt. Med ett undantag var inte något av lagren som hade fått bidrag från NextGenerationEU i vårt urval komplett förrän i början av 2026, medan projektets slutdatum är september 2026.

Underhållet av beredskapslager föreskrevs endast fram till slutet av den period då NextGenerationEU-medel finns tillgängliga

- 53** NextGenerationEU-projekt måste slutföras senast i september 2026, och kommissionen måste göra alla slutbetalningar senast i december 2026. Planeringen av alla projekt i vårt urval som fick finansiering från NextGenerationEU påverkades av detta när det gällde underhållet av beredskapslagren efter förvärvet av dem. För alla projekt hade underhåll planerats endast fram till september 2026, förutom i ett fall där man redan från början inte hade någon budget alls för underhåll. Vid tidpunkten för vår revision arbetade kommissionen fortfarande med att hitta en lösning för att kunna finansiera underhållet av projekten från den 1 oktober 2026 till den 31 december 2027, då den nuvarande fleråriga budgetramen löper ut. I december 2025 informerade kommissionen stödmottagarna om att ett undantag hade beviljats som innebar att projekten kunde förlängas (punkt [37](#)).
- 54** I ett projekt som ingick i den inbjudan som utlystes 2022 och som gällde förvärv av CBRN-relaterade beredskapslager, underutnyttjades anslagen kraftigt under genomförandet. Kommissionen enades med den berörda medlemsstaten om att differensen mellan planerade och faktiska utgifter skulle kunna användas till upphandling av utrustning som kan användas som stöd vid CBRN-incidenter. Vi anser dock att om man lägger pengar på ytterligare resurser ännu närmare projektets slutdatum förvärras problemet med hållbarheten hos de beredskapslager som finansieras genom NextGenerationEU efter september 2026, vilket andra projektstödmottagare också har påpekat ([ruta 6](#)).

Ruta 6

Underhåll av NextGenerationEU-finansierade lager kan bli kostsamt

Underhållet av rescEU-beredskapslager för att säkerställa att de förblir tillgängliga för att sättas in är den näst viktigaste aspekten efter förvärvet. Detta kräver noggrann planering. På så sätt har kontinuiteten i finansieringen en direkt inverkan på den lagrade utrustningens operativa livslängd. Saknas det kontinuitet äventyras de medel som investeras i utvecklingen av rescEU-kapacitet och EU:s krisberedskap.

Enligt en projektstödmottagare skulle det till exempel för lagren av CBRN-utrustning och medicinsk utrustning krävas minst 10 miljoner euro bara för att täcka lagerkostnaderna eller 68 miljoner euro för ett fullständigt underhåll, bland annat påfyllning av färskvaror.

- 55** Stora beredskapslager i lagerlokaler kräver konstant övervakning så att man kan se till att de är redo att tas i bruk. Den aspekten är viktig när det handlar om produkter som har ett utgångsdatum, till exempel vissa medicinska produkter, och för utrustning med batterier som måste laddas regelbundet och utrustning vars kalibrering måste kontrolleras regelbundet, till exempel spektrometrar.
- 56** Underhållet i lagerlokalerna – bland annat kontroll av utgångsdatum för och ersättning av vissa artiklar – var inte alltid systematiskt eller automatiserat. I ett fall upptäckte vi att medlemsstaten använde ett enkelt kalkylblad för att hålla reda på underhållsarbeten och uppdateringar. I ett annat fall fick vi inga bevis på att det fanns dokumentation om övervakningen av underhållsarbetena.
- 57** Under våra besök på plats konstaterade vi att alla stödmottagare var i stånd att hålla tidsfristen på tolv timmar för att sätta in rescEU-resurser. Operativa standardförfaranden för lagring, underhåll och insättning, som var ett viktigt förväntat projektresultat för att garantera lagrens beredskap för insättande, fanns antingen på plats eller höll på att utvecklas i linje med bidragsöverenskommelserna.
- 58** Vi noterade också att kommissionen och projektstödmottagarna undersökte flera lösningar för att förbättra nuvarande eller kommande lagringsrutiner, när det gällde både kostnadshantering och beredskap att sätta in resurser ([ruta 7](#)).

Ruta 7

Metoder som undersöks för att göra beredskapslagren effektivare

Återlämnande av rescEU-utrustning av högt värde – Med utgångspunkt i tidigare erfarenheter av unionens civilskyddsmekanism tog en medlemsstat fram ett standardsystem för återlämnande av artiklar av högt värde efter insättandet. Förfarandet för att återlämna artiklar av högt värde till lagret efter användning skulle till stor del automatiseras inom systemet. Arrangemangen för återlämnande skulle bero på i vilket skick utrustningen var och hur länge den hade använts. Genom ett sådant förfarande skulle rescEU-utrustning av högt värde kunna användas i större utsträckning under hela dess livslängd.

Virtuell lagerhållning – Kommissionen och samma medlemsstat undersökte om vissa artiklar kunde köpas in och lagras hos tillverkaren i stället för att medlemsstaterna själva köpte in och lagrade dem. Men man har ännu inte gjort någon kostnads-nyttoanalys med avseende på det.

Insättandet av rescEU-resurser har varit ändamålsenligt, men återbetalningsförfarandena är tungrodda

59 Insättandet av rescEU-resurser sker inom ramen för civilskyddsmekanismen.

Civilskyddsmekanismen kan aktiveras när en katastrof inträffar i eller utanför EU. Det drabbade landet begär bistånd via ERCC, som samordnar civilskyddsmekanismens insatser och tillhandahållandet av bistånd. ERCC står i ständig kontakt med de 37 kontaktpunkterna i EU:s medlemsstater och deltagande stater utanför EU. Så fort centrumet får en begäran om bistånd sprider det informationen vidare till kontaktpunkterna via det gemensamma it-systemet Cecis. Kontaktpunkterna – civilskyddsmyndigheter som utsetts av EU-medlemsstaten eller den deltagande staten utanför EU – analyserar tillgängliga resurser på nationell nivå och delar den informationen med andra EU-medlemsstater och deltagande stater utanför EU.

- 60** Bistånd inom ramen för rescEU ges i form av att begärda resurser tillhandahålls och ibland åtföljs av en grupp civilskyddsexperter. Kommissionen bidrar genom att ersätta transport- och driftskostnader som uppkommit för den EU-medlemsstat eller deltagande stat utanför EU som har erbjudit bistånd (*figur 1*). När det handlar om samordning utanför EU samordnar ERCC arbetet med internationella partner – särskilt FN:s [kontor för samordning av humanitära frågor](#) – för att undvika dubbelarbete och maximera mervärdet. Att Echo har ett nätverk på plats gör att ERCC kan öka komplementariteten mellan civilskydd och humanitärt bistånd i länder utanför EU.

Figur 1 | Aktivering av unionens civilskyddsmekanism

Källa: Revisionsrätten, på grundval av [sidan om EU:s civilskyddsmekanism på Echos webbplats](#).

- 61** Vi granskade de insatser där rescEU-resurser hade satts in, för att bedöma om de hade använts som en sista utväg i övermäktiga situationer som EU:s medlemsstater eller deltagande stater utanför EU stod inför och om de hade tillhandahållits i tid. Vi granskade också den administrativa processen för att begära ersättning för kostnader. Vidare bedömde vi de skäl som gavs i de fall där man hade beslutat att inte hörsamma förfrågningar om bistånd.

- 62** Vårt urval omfattade nio insatser som motsvarade 23 % av det budgeterade värdet av alla insatser där rescEU-resurser hade satts in under perioden 2022–2024. Sex av de nio insatserna gällde tillhandahållande av resurser för luftburen skogsbrandsbekämpning, varav fem genomfördes i EU och en i en deltagande stat. De tre övriga bestod i att tillhandahålla elgeneratorer som blivit nödvändiga på grund av Rysslands krig mot Ukraina, i samtliga tre fall i deltagande stater utanför EU. Se även [bilaga II, figuren](#).

Insättandet av rescEU-resurser har varit ändamålsenligt och har snabbt kunnat anpassas till nya nödsituationer

- 63** Vår bedömning av de insatser som sattes in visade att de svarade både mot traditionella civilskyddsscenarier, till exempel skogsbrandsbekämpning, och mot scenarier som hamnade utanför traditionellt civilskydd, till exempel tillhandahållande av elgeneratorer. Civilskyddsmekanismen anpassades snabbt till dessa scenarier.
- 64** När det gäller sex av insatserna för luftburen skogsbrandsbekämpning i urvalet hade rescEU-resurserna använts på ett ändamålsenligt sätt för att hantera förfrågningar om bistånd. De användes som en sista utväg såsom det var avsett från början. ERCC bad de utsändande medlemsstaterna att sätta in rescEU-resurser i form av flygplan och besättning efter det att Europeiska civilskyddspoolens resurser hade bedömts. Vidare gällde alla sex insatser övermäktiga situationer. I ett fall berodde den övermäktiga situationen på att det saknades flygplan för brandbekämpning i mottagarlandet.
- 65** Tidsfristerna för insättande⁹ hölls i samtliga fall. Det betydde att alla insättningar ägde rum inom tre timmar när det handlade om snabba insatser, och inom 24 timmar när det gällde alla andra insättningar. I [ruta 8](#) finns ett exempel på när rescEU:s resurser för brandbekämpning sattes in.

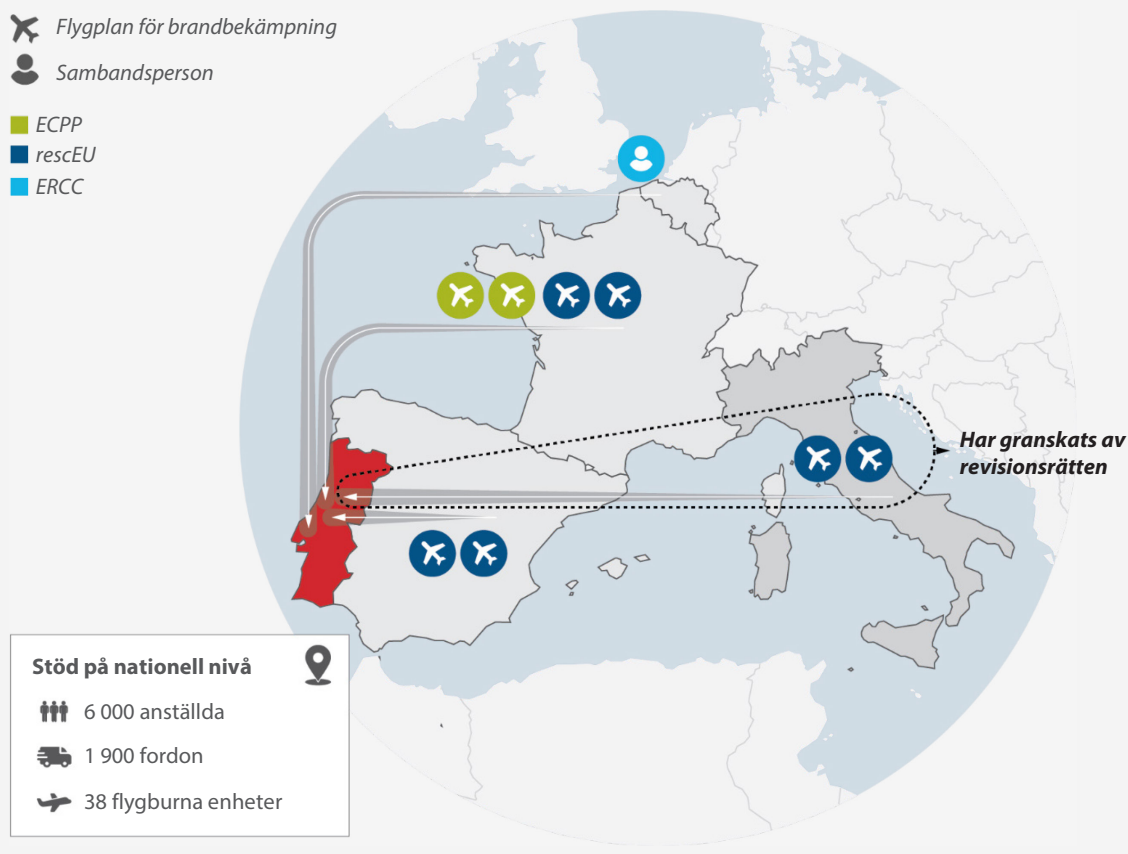
⁹ Genomförandebeslut 2019/570 om unionens civilskyddsmekanism.

Ruta 8

Insättande av rescEU-resurser för brandbekämpning

Den 15 september 2024 drabbades norra och centrala Portugal hårt av flera naturbränder som spreds till omkring 85 000 hektar på cirka två dagar och till sammanlagt 124 000 hektar inom cirka sju dagar. Det ledde till att de nationella myndigheterna gick upp i högsta beredskap och började genomföra evakueringar och vägvästängningar, och betydande skador rapporterades.

Efter en begäran från de portugisiska myndigheterna den 16 september 2024 började ERCC samordna civilskyddsmekanismens insatser som ett komplement till de nationella insatserna som omfattade som mest mer än 6 000 anställda, 1 900 fordon och 38 flygburna enheter. Unionens civilskyddsmekanism mobiliserade åtta medelstora flygplan för brandbekämpning från ECPP och rescEU, varav fyra flygplan från Frankrike (två från ECPP och två från rescEU), två flygplan från Spanien (rescEU) och två flygplan från Italien (rescEU). ERCC skickade också en sambandsman till Portugal som stöd till de nationella insatserna.

Källa: Revisionsrätten. Karta: Eurostat.

- 66** När det gällde de tre insatserna i urvalet som avsåg tillhandahållande av elgeneratorer fanns det ingen sådan energikategori inom ECPP. RescEU-reserven blev därför tvungen att tillgodose behovet av sådana resurser efter att ha övervägt nationella *ad hoc*-erbjudanden (spontana erbjudanden om utrustning från medlemsstaterna). Kommissionen bedömde att behoven var långt större än vad dessa *ad hoc*-erbjudanden om bistånd från EU:s medlemsstater och deltagande stater utanför EU omfattade och bestämde sig därför för att sätta in rescEU-resurser.
- 67** Enligt lagstiftningen¹⁰ ska energiresurser sättas in inom tolv timmar. I tre av insatserna i urvalet hölls inte tidsfristen. Det drabbade landet godtog visserligen erbjudandet men kommissionen fick inte alla logistiska uppgifter som den behövde för att kunna hjälpa till med leveransen.
- 68** I alla tre fallen var kostnadsberäkningarna för insatserna överbudgeterade. Vi noterade att det inte påverkade möjligheten att finansiera andra insatser eftersom det fanns en tillräcklig budget tillgänglig i slutet av varje år för att täcka alla eventualiteter.
- 69** I ett av de tre fallen i urvalet behövde en begäran om 100 generatorer delas upp i två insättningsåtgärder på grund av ett skrivfel vid den manuella registreringen av resurserna i Cedis, som inte motsvarade det som fanns i projektmottagarnas lagerlokaler. Den första insättningen bestod av 97 generatorer. De tre återstående generatorerna kunde inte sättas in förrän registreringen i Cedis hade korrigerats, vilket orsakade en försening på två veckor jämfört med den föregående insättningen.

¹⁰ Bilaga till [genomförandebeslut 2019/570 om unionens civilskyddsmekanism](#).

Den administrativa bördan ledde ibland till att ansökningar om ersättning försenades

- 70** Civilskyddsmekanismen ger ekonomiskt bistånd för transport- och driftskostnader som har koppling till rescEU-insatser. Vid insatser i länder utanför EU och insättande av rescEU-resurser för katastrofer med låg sannolikhet och med stor inverkan, inbegripet insättande av flygplan för medicinsk evakuering och CBRN-relaterad kapacitet, täcker civilskyddsmekanismen 100 % av kostnaderna. När resurser för luftburen skogsbrandsbekämpning sätts in i EU:s medlemsstater och deltagande stater utanför EU täcker civilskyddsmekanismen 75 % av driftskostnaderna och 100 % av transportkostnaderna. I samtliga fall betalar det land där rescEU-kapaciteten finns inledningsvis hela kostnaden för insättandet och får därefter ersättning från kommissionen.
- 71** Vi konstaterade att många operativa dokument och kontraktshandlingar, till exempel ett inledande operativt formulär, ett formulär för insättande, dagliga lägesrapporter, ett formulär för bidragsöverenskommelsen och en finansieringsöversikt, måste fyllas i innan insatsen genomförs, under själva insatsen eller efteråt. De två civilskyddsmyndigheter som vi träffade vid besöken på plats berättade att den administrativa bördan ibland ledde till att de blev försenade med att ansöka om ersättning. Om bidrag som omfattar flera insatser användes skulle man kunna gruppera flera insatser inom ramen för ett enda bidrag och därmed minska antalet kontraktshandlingar betydligt (t.ex. bidragsöverenskommelsen och finansieringsöversikten) för varje medlemsstat eller deltagande stat utanför EU.

De skäl som angavs när rescEU-insatser inte tillhandahölls var motiverade

- 72** Av de 225 förfrågningar om bistånd som togs emot under perioden 2022–2024 avslogs 18. Av dessa kom fyra från EU-medlemsstater, en från en deltagande stat utanför EU och 13 från länder utanför EU.
- 73** Enligt den nuvarande [lagstiftningen om unionens civilskyddsmekanism](#)¹¹ är rescEU-resurserna utformade för att användas i EU:s medlemsstater och deltagande stater utanför EU, såvida inte en katastrof som inträffar utanför unionen på ett betydande sätt drabbar en eller flera medlemsstater eller deras medborgare. Ingen av de 13 förfrågningarna som kom från andra länder utanför EU uppfyllde detta kriterium.
- 74** Vi konstaterade att de skäl som angavs för att rescEU inte mobiliserades var rimliga. De omfattade resurser – särskilt flygplan för luftburen skogsbrandsbekämpning – som hade satts in i andra nödsituationer eller förfrågningar om bistånd som gjorts för artiklar som ännu inte fanns tillgängliga i rescEU:s beredskapslager, såsom mpox-vaccin och immunglobulin. I ett fall där rescEU- och ECPP-resurser inte kunde sättas in svarade en medlemsstat bilateralt. Den enda begäran som inte besvarades positivt kom från en deltagande stat utanför EU som ville ha hjälp med att få hem sina medborgare från Ukraina. Detta låg utanför civilskyddsmekanismens tillämpningsområde 2022.

Denna rapport antogs av revisionsrättens avdelning III, med ledamoten George Marius Hyzler som ordförande, vid dess sammanträde i Luxemburg den 19 maj 2026.

För revisionsrätten

Tony Murphy
ordförande

¹¹ Beslut nr 1313/2013/EU om en civilskyddsmekanism för unionen, i dess ändrade lydelse, artikel 12.10.

Bilagor

Bilaga I – Om revisionen

Unionens civilskyddsmekanismen och rescEU-reserven

01 RescEU-reserven verkar inom ramen för unionens civilskyddsmekanism, som är ett system som leds av kommissionen för samordning av katastrofinsatser och civilskydd bland EU:s medlemsstater och tio ytterligare deltagande stater utanför EU¹. Medlemsstaterna har huvudansvaret på detta område, och civilskyddsmekanismens roll bygger på tre pelare.

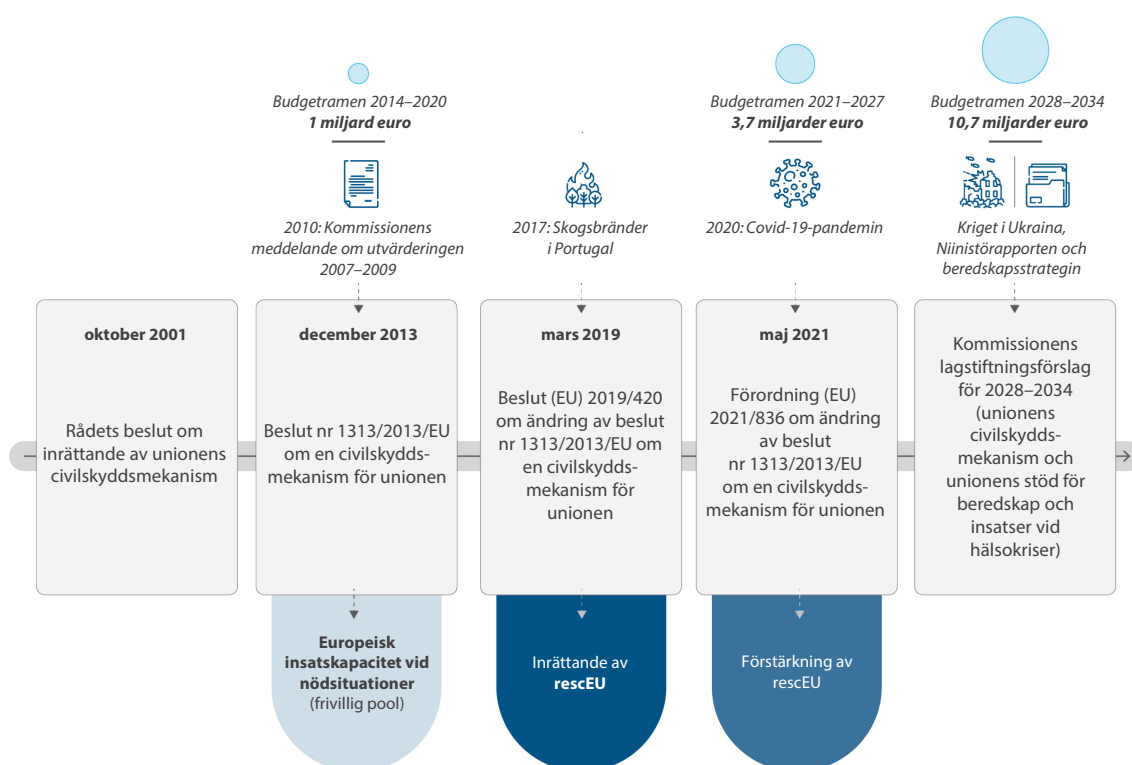
- a) Förebyggande: Alla åtgärder som syftar till att minska risker för eller lindra negativa konsekvenser av en katastrof för människor, miljö och egendom, inklusive kulturarv.
- b) Beredskap: Ett tillstånd där mänskliga och materiella resurser, strukturer, samhällen och organisationer står beredda och snabbt kan mobiliseras vid en katastrof, som en följd av att åtgärder har vidtagits i förväg.
- c) Insats: Alla åtgärder som vidtas för att motverka katastrofens omedelbara negativa konsekvenser, efter begäran om bistånd via civilskyddsmekanismen, vid överhängande fara före, under eller efter en katastrof.

02 Unionens civilskyddsmekanism inrättades genom ett [rådsbeslut 2001](#). Den nuvarande rättsliga ramen fastställdes genom [beslut nr 1313/2013/EU](#) i syfte att bidra till tillämpningen av artiklarna [196](#) och [222](#) i EUF-fördraget (om civilskydd respektive solidaritet mellan EU:s medlemsstater). Beslutet har ändrats flera gånger, de mest betydande uppdateringarna gjordes [2019](#) och [2021](#).

¹ Albanien, Bosnien och Hercegovina, Island, Moldavien, Montenegro, Nordmakedonien, Norge, Serbien, Turkiet och Ukraina.

- 03** Uppdateringen 2019 gällde inrättandet av rescEU-reserven, EU:s reserv av katastrofinsatskapacitet (som står i fokus för vår revision). Den utlöstes av de skogsbränder som drabbade Europa 2017. Covid-19-pandemin utlöste i sin tur 2021 års uppdatering, som framför allt stärkte EU:s roll genom att kommissionen fick möjlighet att direkt upphandla resurser för katastrofinsatser. Se [figur 1](#).

Figur 1 | Utvecklingen av den rättsliga grunden för unionens civilskyddsmekanism, inbegripet rescEU-komponenten

Källa: Revisionsrätten, på grundval av information från kommissionen.

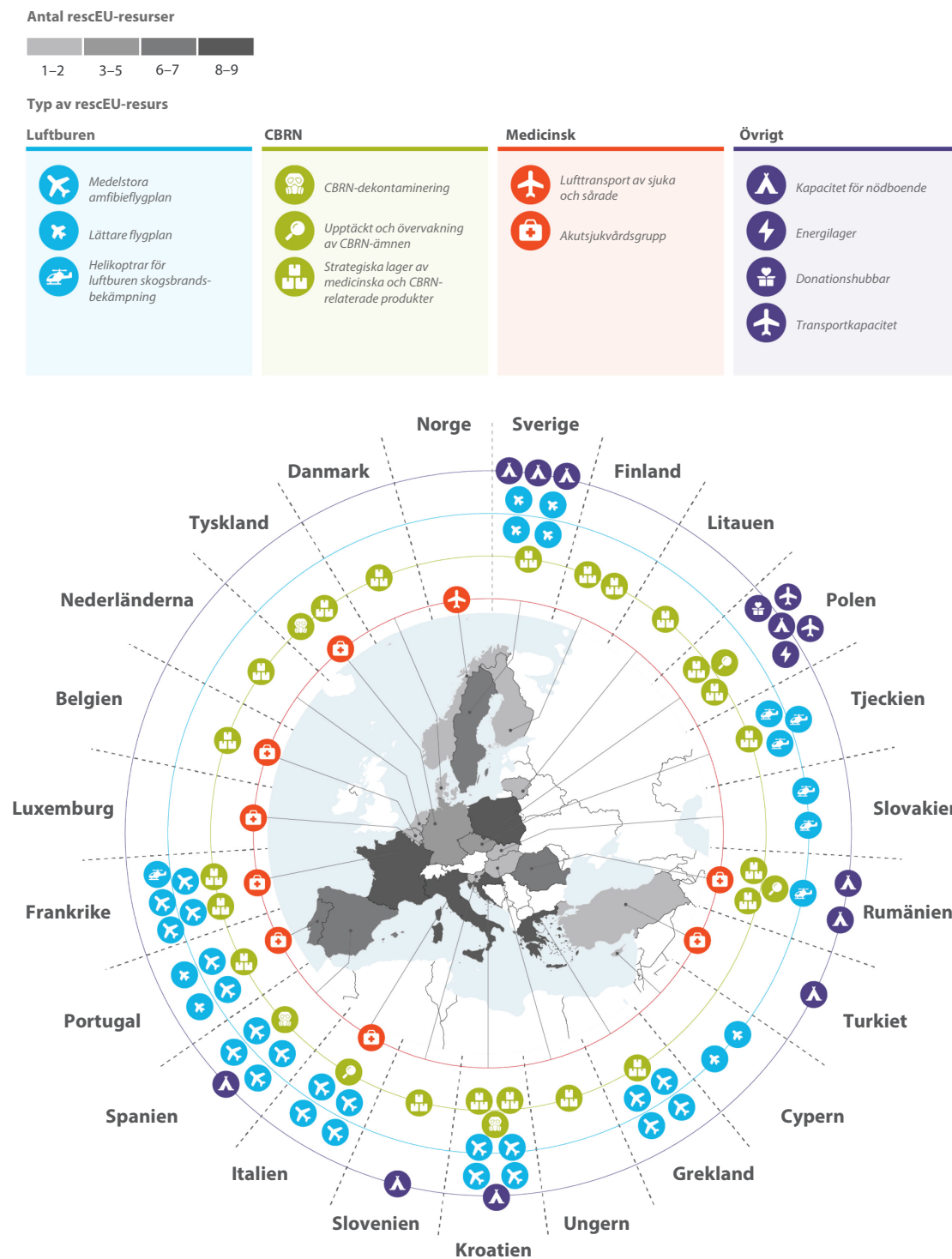
- 04** Under perioden 2021–2027 uppgår civilskyddsmekanismens budget till 3,7 miljarder euro. Den omfattar ett anslag på 1,6 miljarder euro från den fleråriga budgetramen och ett ytterligare anslag på 2 miljarder euro från NextGenerationEU, som en tillfällig förstärkning för att tillgodose EU:s och medlemsstaternas behov av återhämtning till följd av covid-19-pandemin ([rutan](#)). Dessa belopp kompletterades med ett bidrag på 114 miljoner från de deltagande staterna utanför EU. Tre fjärdedelar av finansieringen för 2022–2027 (2,9 miljarder euro) har anslagits till rescEU.

Ruta

NextGenerationEU

Som ett exceptionellt svar på den kris som orsakades av covid-19-pandemin antog rådet i december 2020 [Europeiska unionens återhämtningsinstrument](#) (NextGenerationEU), enligt vilket medel på sammanlagt mer än 800 miljarder euro (i löpande priser) gjordes tillgängliga genom gemensam upplåning. NextGenerationEU inrättades på mycket kort tid som ett tillfälligt engångsinstrument utöver de 1 211 miljarder euro som kom från den fleråriga budgetramen 2021–2027. Utgifterna utgörs av bidrag och lån till medlemsstaterna genom faciliteten för återhämtning och resiliens (motsvarande cirka 90 % av dess budget) och sex andra EU-utgiftsprogram, varav ett är rescEU, till vilket upp till 2,0 miljarder euro har anslagits.

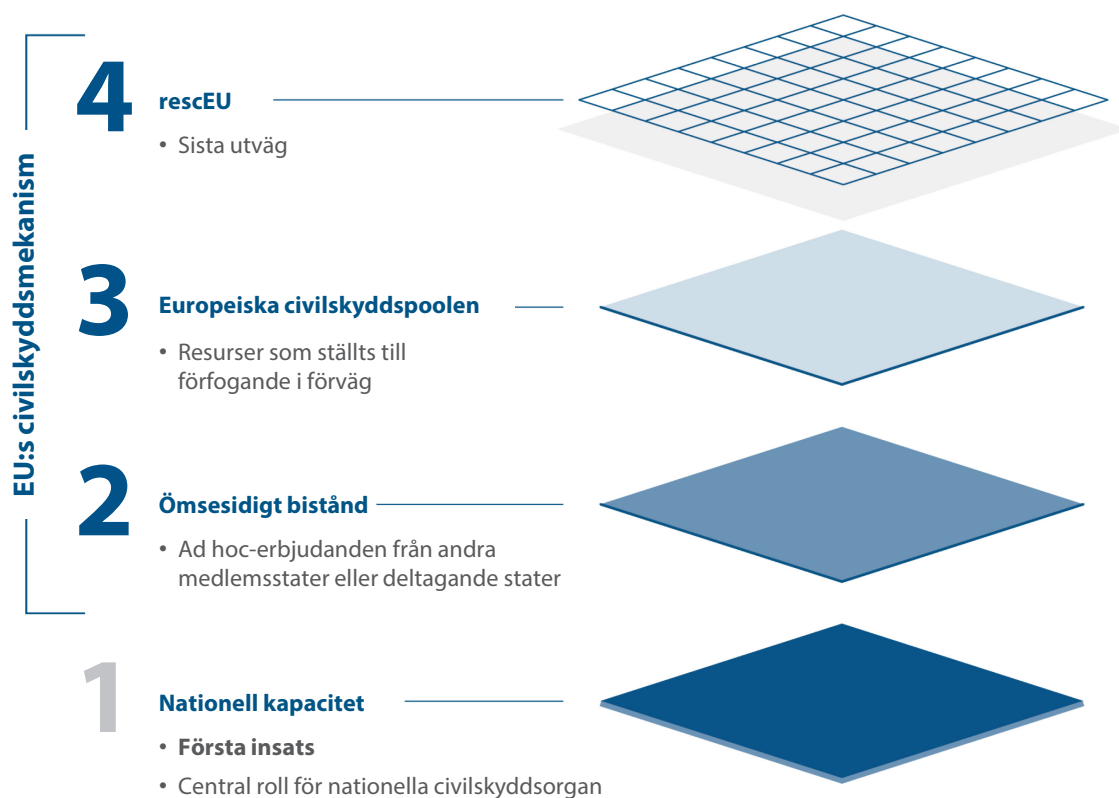
- 05** I [Sauli Niinistös rapport](#) om förstärkning av Europas civila och militära beredskap, som [rådet ställde sig bakom](#) i december 2024, betonas vikten av att den nödvändiga civila kapaciteten är ändamålsenlig så att man kan förebygga, återhämta sig från och svara på katastrofer. Rapporten låg i sin tur till grund för [EU:s strategi för en beredskapsunion](#), som utfärdades av kommissionen och unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik i mars 2025, och [EU-strategin för beredskapslager](#), som offentliggjordes av kommissionen i juli 2025. I juli 2025 lade kommissionen även fram sitt [förslag till förordning om unionens civilskyddsmekanism och unionens stöd för beredskap och insatser vid hälsokriser](#), som ska ersätta beslut nr 1313/2013/EU. Den föreslagna budgeten för civilskyddsmekanismen uppgår till 10,7 miljarder euro inom den fleråriga budgetramen 2028–2034 och är därmed mycket högre än den nuvarande budgeten.
- 06** År 2019 inrättades rescEU som en strategisk reserv av europeisk insatskapacitet och beredskapslager, och finansieras helt av EU. I slutet av 2025 fanns rescEU-resurser i 23 EU-medlemsstater och deltagande stater utanför EU ([figur 2](#)).

Figur 2 | RescEU-resurser

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från Europeiska kommissionen. Karta: Eurostat.

07 RescEU-resurserna har utformats² för att EU som en sista utväg ska kunna ingripa vid katastrofer när den befintliga kapaciteten på nationell nivå och den kapacitet som medlemsstaterna på förhand ställt till Europeiska civilskyddspoolens förfogande inte kan säkerställa en effektiv insats. Till skillnad från Europeiska civilskyddspoolens resurser är det obligatoriskt att sätta in rescEU-reserven när inga andra resurser finns tillgängliga (*figur 3*)³ I reserven ingår en flotta av flygplan och helikoptrar för brandbekämpning, ett flygplan för medicinsk evakuering och ett beredskapslager med medicinska artiklar och fältsjukhus för insatser vid hälsokriser. I rescEU-reserven ingår även beredskapslager för hantering av kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära (CBRN) risker samt nödboenden, transporttillgångar och energiförsörjningsartiklar.

Figur 3 | Struktur för civilskyddsmekanismens insatser

Källa: Revisionsrätten, på grundval av information från kommissionen.

² Förordning (EU) 2021/836 om ändring av beslut nr 1313/2013/EU om en civilskyddsmekanism för unionen, skäl 22.

³ Beslut nr 1313/2013 (ändrat), artikel 12.

Roller och ansvarsområden

- 08** Eftersom civilskydd är en nationell befogenhet har EU:s medlemsstater (och deltagande stater utanför EU) det främsta ansvaret för det. Kommissionen ger stöd på tre områden av civilskydd: förebyggande, beredskap och insatser. Det generaldirektorat som har huvudansvaret är generaldirektoratet för europeiskt civilskydd och humanitära biståndsåtgärder (Echo). Under perioden 2021–2027 deltar myndigheten för beredskap och insatser vid hälsokriser (Hera) också i uppbyggnaden av medicinska och CBRN-relaterade rescEU-resurser för att vara bättre förberedd på och kunna svara på möjliga allvarliga hot mot folkhälsan. I det syftet fördelade Hera medel från NextGenerationEU till Echo genom ett avtal om delad delegering.
- 09** Inom Echo är Centrumet för samordning av katastrofberedskap själva kärnan av civilskyddsmekanismen. Centrumet verkar dygnet runt och tillhandahåller övervakning i realtid och omedelbara insatser vid katastrofer runt om i världen. Det fungerar som ett samordningsnav mellan alla EU-medlemsstater, de tio deltagande staterna utanför EU, det drabbade landet – som kan vara vilket land som helst i världen – och experter på civilskydd och humanitärt bistånd.
- 10** RescEU-resurser finansieras främst genom inbjudningar att lämna förslag som kommissionen utlyser, men direkta bidrag får beviljas av kommissionen till medlemsstaterna och deltagande stater utanför EU utan en inbjudan att lämna förslag⁴. Behöriga myndigheter och andra myndigheter i medlemsstaterna och deltagande stater utanför EU är berättigade mottagare av ekonomiskt stöd från kommissionen (kallas även projektstödmottagare) och ansvarar därefter för upphandlingen och underhållet av rescEU-resurser.

⁴ Beslut nr 1313/2013/EU, artikel 12.3c.

Revisionens omfattning och inriktning samt revisionsmetod

- 11** Vår revision gällde perioden 2022–2024, som hade de högsta budgeterade utgifterna för rescEU-resurser, inbegripet NextGenerationEU, under den fleråriga budgetramen 2021–2027. Värdet på de kontrakterade rescEU-bidrag som finansierades genom inbjudningar att lämna förslag under den perioden motsvarar cirka 70 % av den totala budgeten för civilskyddsmekanismen (inbegripet NextGenerationEU) för hela perioden 2021–2027 (3,7 miljarder euro).
- 12** Civilskydd, och på senare tid beredskap i stort, står högt upp på EU:s politiska agenda, på grund av klimatförändringarna, covid-19-pandemin och, nu senast, Rysslands anfallskrig mot Ukraina.
- 13** Revisionsrätten utförde en [revision av civilskyddsmekanismens](#) samordning av insatser vid katastrofer utanför EU 2016 och följde upp genomförandet av rekommendationerna i [den årliga rapporten om prestationer för 2019](#).
- 14** Vid den här revisionen inriktade vi oss på planeringen och genomförandet av de rescEU-resurser som inrättades 2019. Mer specifikt bedömde vi om
 - a) kommissionen hade bedömt behoven och bristerna på EU-nivå och om rescEU-resurser hade tillhandahållits i linje med de fastställda behoven,
 - b) rescEU-finansierade projekt hade genomförts på ett ändamålsenligt sätt, inbegripet underhåll,
 - c) rescEU-reserven hade använts för att hantera förfrågningar om katastrofbistånd på ett ändamålsenligt sätt och om den användes som en sista utväg, vilket var avsikten från början,
 - d) de skäl som angavs när en begäran om aktivering avslogs var motiverade.
- 15** Revisionen omfattade rescEU-inbjudningar att lämna förslag samt projekt och insatser som finansierades mellan 2022 och 2024 och som förvaltades av Echo. Vi granskade även Hera, i samband med två inbjudningar avseende CBRN-kapacitet och tre projekt som vi valde ut på det området, eftersom de finansierades genom ett avtal om delad delegering mellan Hera och Echo (se punkt [08](#)). Utifrån de uppgifter som fanns tillgängliga den 31 december 2024 var 31 % av projekten inom rescEU-inbjudningarna antingen helt eller delvis operativa. Vi riktade in oss på inbjudningar som omfattade de olika rescEU-resurserna: tillgångar för luftburen brandbekämpning, beredskapslager för CBRN-utrustning och medicinsk utrustning, nödtransporter, mobila nödbostäder och nödförsörjning på energiområdet.

- 16** De kriterier som tillämpades vid urvalet av medlemsstater, inbjudningar och projekt var väsentlighet, typ av kapacitet, geografiskt läge och hur långt man hade kommit i projektgenomförandet. Vi valde endast ut de insatser som avsåg de medlemsstater som ingick i urvalet av inbjudningar att lämna förslag och projekt, på grundval av väsentlighet och typ av kapacitet (*[bilaga II](#)*). När det gäller rescEU-inbjudningar stod CBRN-kapaciteten för den största andelen av utgifterna, medan aktiveringar av brandbekämpning stod för det största antalet rescEU-insatser i vår granskningspopulation.
- 17** Både EU:s medlemsstater och stater utanför EU som ingår i civilskyddsmekanismen får delta i rescEU-inbjudningar. I fråga om geografiskt tillämpningsområde omfattade revisionen bidrag som tilldelats EU:s medlemsstater. Vårt urval av insatser omfattade aktiveringar både inom och utanför EU (*[figuren i bilaga II](#)*).
- 18** Vi utförde revisionsarbetet mellan april och december 2025 genom skrivbordsgranskningar, granskningsbesök på plats i fyra medlemsstater (Frankrike, Italien, Polen och Finland) och intervjuade stödmottagare, myndigheter och berörda parter. Vår *[revisionsmetod](#)* uppfyller de internationella revisionsstandarder som utfärdats av *[Internationella organisationen för högre revisionsorgan](#)*.

Bilaga II – Våra urval

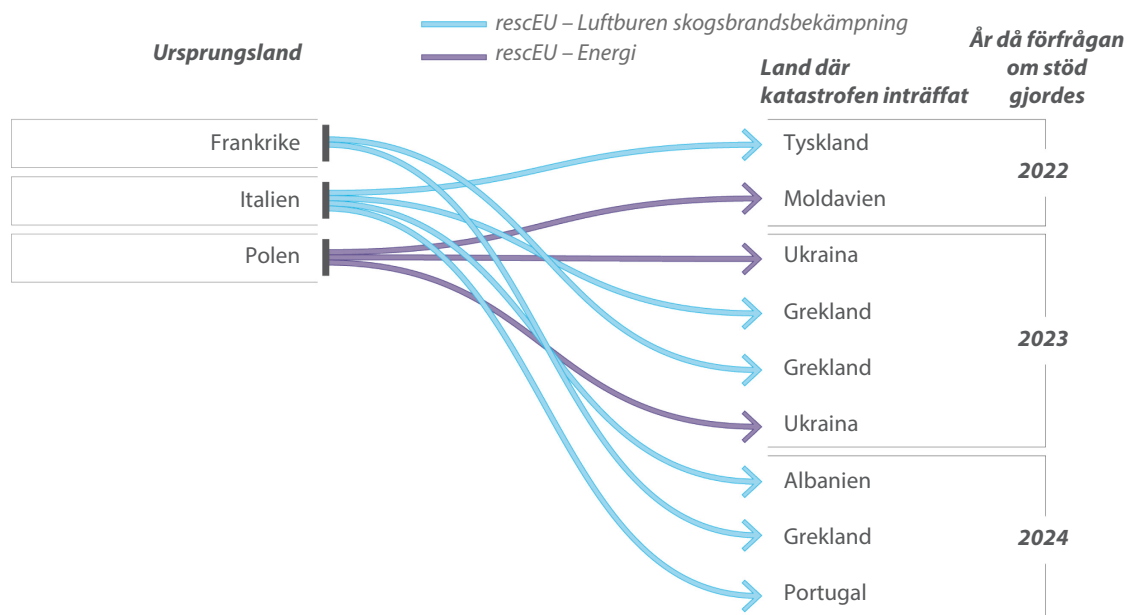
Tabell | Urval bestående av sex inbjudningar att lämna förslag inom ramen för rescEU och en direkt tilldelning samt åtta tillhörande projekt

✓ Avslutad
➔ Pågående

Nummer på inbjudan	Nummer på projekt	Typ av projekt	Finansieringskälla	Projektstatus	Budget (i euro)
1	1	Resurser för luftburen brandbekämpning	Budgetram	➔	100 000 000
2	2	CBRN-lager och medicinska lager	NextGenerationEU	➔	242 236 085
	3	CBRN-lager och medicinska lager	NextGenerationEU	➔	100 615 766
3	4	Nödtransporter	NextGenerationEU	➔	135 848 000
4	5	Mobila bostäder	NextGenerationEU	➔	35 515 202
5	6	CBRN-lager och medicinska lager	NextGenerationEU	➔	187 583 204
6	7	Resurser för luftburen brandbekämpning	Budgetram	✓	4 753 770
Direkt tilldelning	8	Energiförsörjning i nödsituationer	NextGenerationEU	➔	114 965 450

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

Figur | Urval om nio rescEU-insatser

Källa: Revisionsrätten, på grundval av uppgifter från kommissionen.

Förkortningar

Förkortning	Definition/förklaring
CBRN	kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära ämnen.
Cecis	gemensamt kommunikations- och informationssystem för olyckor.
Echo	kommissionens generaldirektorat för europeiskt civilskydd och humanitära biståndsåtgärder.
ECPP	Europeiska civilskyddspoolen.
ERCC	Centrumet för samordning av katastrofberedskap.
Hera	myndigheten för beredskap och insatser vid hälsokriser.
Olaf	Europeiska byrån för bedrägeribekämpning.

Kommissionens svar

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/SR-2026-17>

Tidslinje

<https://www.eca.europa.eu/sv/publications/SR-2026-17>

Vi som arbetat med revisionen

I våra särskilda rapporter redovisar vi resultatet av våra revisioner av EU:s politik och program eller av förvaltningsteman som är kopplade till specifika budgetområden. För att uppnå så stor effekt som möjligt väljer vi ut och utformar granskningsuppgifterna med hänsyn till riskerna när det gäller prestation eller regelefterlevnad, storleken på de aktuella intäkterna eller utgifterna, framtida utveckling och politiskt intresse och allmänintresse.

Denna effektivitetsrevision utfördes av revisionsrättens avdelning III – Yttre åtgärder, säkerhet och rättvisa, till en början med ledamoten Bettina Jakobsen som ordförande och därefter George-Marius Hyzler. Revisionsarbetet leddes av ledamoten George-Marius Hyzler, med stöd av Romuald Kayibanda (kanslichef), Annette Farrugia (attaché), Margit Spindelegger (förstachef), Naiara Zabala Eguiraun (uppgiftsansvarig) och Tomasz Kapera och Michele Scardone (revisorer). Richard Moore gav språkligt stöd. Dunja Weibel bidrog med grafiskt stöd och Joanna Piotrowicz med administrativt stöd.

UPPHOVSRÄTT

© Europeiska unionen, 2026

Europeiska revisionsrättens policy för vidareutnyttjande fastställs i [beslut nr 6-2019](#) om revisionsrättens policy för öppna data och vidareutnyttjande av handlingar.

Om inget annat anges (t.ex. i enskilda meddelanden om upphovsrätt) omfattas revisionsrättens innehåll som ägs av EU av den internationella [licensen Creative Commons Erkännande 4.0 Internationell \(CC BY 4.0\)](#). Det innebär att vidareutnyttjande är tillåtet under förutsättning att ursprunget anges korrekt och att det framgår om ändringar har gjorts. Om du vidareutnyttjar revisionsrättens innehåll får du inte förvansa den ursprungliga innebörden eller det ursprungliga budskapet. Revisionsrätten ansvarar inte för eventuella konsekvenser av vidareutnyttjandet.

När enskilda privatpersoner kan identifieras i ett specifikt sammanhang, exempelvis på bilder av revisionsrättens personal, eller om verk av tredje part används, måste ytterligare tillstånd inhämtas.

Om ett sådant tillstånd beviljas upphävs och ersätts det allmänna godkännande som nämns ovan, och eventuella begränsningar av materialets användning måste tydligt anges.

För användning eller återgivning av innehåll som inte ägs av EU kan tillstånd behöva inhämtas direkt från upphovsrättsinnehavarna.

Omslagsfoto: © Chalabala – stock.adobe.com.

Figur 1, figur 1 i bilaga I och figur 2 i bilaga I – ikoner: Dessa figurer har tagits fram med hjälp av resurser från [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Alla rättigheter förbehålls.

Ruta 8 – ikon: Denna ruta har tagits fram med hjälp av resurser från [Flaticon.com](#).

© Freepik Company S.L. Alla rättigheter förbehålls.

Programvara eller handlingar som omfattas av immateriella rättigheter, till exempel patent, varumärkesskydd, mönsterskydd samt upphovsrätt till logotyper eller namn, omfattas inte av revisionsrättens policy för vidareutnyttjande.

EU-institutionernas webbplatser inom domänen europa.eu innehåller länkar till webbplatser utanför den domänen. Eftersom revisionsrätten inte har någon kontroll över dem uppmanas du att ta reda på vilken integritets- och upphovsrättspolicy de tillämpar.

Användning av revisionsrättens logotyp

Revisionsrättens logotyp får inte användas utan revisionsrättens förhandsgodkännande.

HTML	ISBN 978-92-849-7775-8	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/1485142	QJ-01-26-028-SV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-7776-5	ISSN 1977-5830	doi:10.2865/1323737	QJ-01-26-028-SV-N

SÅ HÄNVISAR DU

Europeiska revisionsrätten, [särskild rapport 17/2026](#) *Unionens civilskyddsmekanismen och rescEU-reserven: ett värdefullt bidrag till Europas civilskydd, men brister i planeringen har påverkat genomförandet och hållbarheten*, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2026.

Vi granskade kommissionens planering och genomförande av projekt som syftade till att utveckla och lagra rescEU-resurser och sätta in dem vid behov. Dessa rescEU-resurser utgör tre fjärdedelar (2,9 miljarder euro) av civilskyddsmekanismens finansiering för perioden 2021–2027.

Vi drar slutsatsen att civilskyddsmekanismens rescEU-reserv har bidragit på ett värdefullt sätt till det europeiska civilskyddet genom att olika former av rescEU-resurser har köpts in och leasats samt satts in när det har varit nödvändigt på grund av en kris. Vi konstaterade dock att brister i planeringen av inbjudningarna att lämna förslag har påverkat projektens genomförande och hållbarhet. I vissa fall var förfarandena för att begära ersättning för insatserna tungrodda. Vi lägger fram rekommendationer för att åtgärda dessa brister.

Revisionsrättens särskilda rapport i enlighet med artikel 287.4 andra stycket i EUF-fördraget.

EUROPEISKA
REVISIONSRÄTTEN

Europeiska unionens
publikationsbyrå

EUROPEISKA REVISIONSRÄTTEN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tfn +352 4398-1

Frågor: eca.europa.eu/sv/contact
Webbplats: eca.europa.eu
Sociala medier: @EUauditors